

ტესტი ქართულ ენასა და ლიტერატურაში

2013

ინსტრუქცია

თქვენ წინაშეა საგამოცდო ტესტის ბუკლეტი და ამ ტესტის პასუხების ფურცელი.

გაითვალისწინეთ, გასწორდება მხოლოდ პასუხების ფურცელი!
პასუხების ფურცლის გაკეცვა დაუშვებელია!
ტესტის ბუკლეტი შეგიძლიათ გამოიყენოთ მხოლოდ შავი სამუშაოსათვის!
ტესტის მაქსიმალური ქულაა – 80.

ქართული ენისა და ლიტერატურის ტესტი სამი ნაწილისაგან შედგება: I. ტექსტის რედაქტირება; II. არგუმენტირებული ესე; III. წაკითხულის გააზრება და მხატვრული ტექსტის ანალიზი.

ტესტის III ნაწილში მოცემული ზოგიერთი დავალების (№№3-17) შესასრულებლად საჭიროა პასუხების ფურცელში შესაბამისი უჯრედები მონიშნოთ **X-ით**. თუ პასუხების ფურცელში უჯრედი შეცდომით მონიშნეთ, მაშინ მთლიანად გააშავეთ იგი და მონიშნეთ სხვა უჯრედი.

დანარჩენ დავალებებს უნდა უპასუხოთ სიტყვიერად. პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა შეგიძლიათ გადახაზოთ და გვერდით (ან ზემოთ) დაწეროთ სხვა პასუხი.

ტესტის ყოველი ნაწილის შესასრულებლად აუცილებელი ინსტრუქციები მოცემულია ბუკლეტში და თან ახლავს შესაბამის დავალებებს.

ყურადღებით გაეცანიტ ამ ინსტრუქციებს და არ დაგავიწყდეთ პასუხების გადატანა პასუხების ფურცელში!

გაითვალისწინეთ, რომ ტესტის III ნაწილი - წაკითხულის გააზრება და მხატვრული ტექსტის ანალიზი - ორი დავალებისაგან შედგება.

უნდა აირჩიოთ **ერთ-ერთი მათგანი** (№1 ან №2) და უნდა შეასრულოთ ამ დავალებაში მოცემული: **ა) წაკითხულის გააზრება და ბ) მხატვრული ტექსტის ანალიზი**.

შეგიძლიათ წაკითხულის გააზრების ყველა პასუხი ჯერ ტესტის ბუკლეტში მონიშნოთ და შემდეგ გადაიტანოთ პასუხების ფურცლის სათანადო ადგილას.

ყველა დავალების ბოლოს ტესტის ბუკლეტში საგანგებოდ გამოყოფილია ადგილი შავი გარიანტის დასაწერად.

გახსოვდეთ: აუცილებელია ყველა პასუხის გადატანა პასუხების ფურცელში!

გაითვალისწინეთ, არ გასწორდება ის დავალება, რომლის პასუხიც პასუხების ფურცელში საგანგებოდ ამ დავალებისათვის გამოყოფილ ადგილას არ იქნება გადატანილი!

არსად მიუთითოთ თქვენი სახელი და გვარი და არც პიროვნების იდენტიფიცირების სხვა საშუალება, წინააღმდეგ შემთხვევაში **ნაშრომი არ გასწორდება!**

ტესტის შესასრულებლად გეძლევათ 4 საათი.

გისურვებთ წარმატებას!

I. ტექსტის რედაქტირება (20 ქულა)

ქვემოთ მოცემულ ტექსტში დაშვებულია 18 მორფოლოგიურ-ორთოგრაფიული, სინტაქსური, პუნქტუაციური შეცდომა და სტილისტური ხარვეზი. *გაანწორეთ* ეს შეცდომები და ხარვეზები და ისე გადაწერეთ მთელი ტექსტი, რომ მასში *არც ერთი სხვა ცვლილება* არ შეიტანოთ.

გაითვალისწინეთ, ქულები დაგაკლდებათ თქვენ მიერ გადაწერილ ტექსტში დაშვებული თითოეული შეცდომის, ხარვეზისა თუ უზუსტობის გამო.

მიხეილ თამარაშვილი დაიბადა 1858 წელს ახალციხეში. თამარაშვილმა სასულიერო განათლება ევროპის რამდენიმე ქვეყნებში მიიღო. სამშობლოში დაბრუნების შემდეგ იგი თბილისის მიძინების ტაძარის მღვდლად გაამწესეს. თამარაშვილს რომელმაც აქტიური მოღვაწეობით მიიქცია ყურადღება, ხელისუფლებამ სამშობლოში მღვდელ-მსახურების უფლება ჩამოართვეს და მოხდა მისი თბილისიდან გაძევება. თამარაშვილი რომში გაემგზავრა და სწავლა განაგრძო სასულიერო აკადემიაში. სასწავლებლის დამთავრების შემდეგ მას ღვთისმეტყველების დოქტორის წოდება მიანიჭეს და ამავე აკადემიის პროფესორი გახდა.

თამარაშვილი გულდასმით ეცნობოდა უცხოეთში დაცულ ისტორიულ მასალებს რადგან ობიექტურად გამოეკვლია საქართველოს წარსული. 1910 წელს გამოვიდა მისი წიგნი „ქართული ეკლესია დასაბამიდან დღემდე“. ეს იყო ფუნდამენტური ნაშრომი რაც საზოგადოებას ჩვენი ქვეყნის ისტორიას აცნობდა. წიგნში თავმოყრილია ევროპის არქივებში მოძიებული უაღრესად საყურადღებო წყაროები. ამის გამო მას დღემდე არ დაუკარგია მეცნიერული ღირებულება. თამარაშვილი იყო ერთ-ერთი ყველაზე პირველი მკვლევარი, რომელმაც ევროპელი მკითხველი საქართველოს ისტორიასა და კულტურას აზიარა. გარდა ამისა მან შესძლო ცნობების მოძიება სულხან-საბა ორბელიანის ევროპაში მოგზაურობის შესახებ. სამწუხაროდ, თამარაშვილის ცხოვრება ტრაგიკულათ დასრულდა. 1911 წელს მან იტალიის ერთ ზღვისპირა ქალაქში დახრწობიდან იხსნა უცნობი ადამიანი თვითონ კი დაიღუპა. ოთხმოცი წლის შემდეგ 1978 წელს, მისი ნეშტი ქართულ მიწას მიაბარეს.

შავი სამუშაოსათვის

This image shows a full page of primary-ruled paper. It features multiple sets of horizontal lines, each set consisting of a solid top line, a dashed middle line, and a solid bottom line. These sets are repeated down the entire page, providing a guide for letter height and placement. The paper is otherwise blank, with no margins or additional markings.

II. არგუმენტირებული ესე (20 ქულა)

საზოგადოების ნაწილი მიიჩნევს, რომ ახალგაზრდების მსოფლმხედველობის ჩამოყალიბებაში უმნიშვნელოვანეს როლს ასრულებს ტელევიზია.

არგუმენტირებული მსჯელობით დაეთანხმეთ ამ მოსაზრებას ან უარყავით იგი.

გაანალიზეთ წარმოდგენილი თვალსაზრისი, შეაფასეთ მისი დადებითი და უარყოფითი მხარეები და ჩამოაყალიბეთ თქვენი დამოკიდებულება ნათლად, მკაფიოდ და დასაბუთებულად, არგუმენტები გაამყარეთ სათანადო მაგალითებით. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული. შეარჩიეთ ტექსტის შესაბამისი სტილი. დაიცავით სალიტერატურო ენის ნორმები.

გაითვალისწინეთ: თუ თქვენი მსჯელობა შემოიფარგლება ოთხი-ხუთი წინადადებით, ნაშრომი არ გასწორდება.

შავი სამუშაოსათვის

[illegible]

III. წაკითხულის გააზრება და წერითი დავალება (40 ქულა)

აირჩიეთ ქვემოთ მოცემული ორი დავალებიდან ერთ-ერთი და მხოლოდ ის შეასრულეთ!

დავალება № 1

ყურადღებით წაკითხეთ ნიკოლოზ ბარათაშვილის ლექსი „ფიქრნი მტკვრის პირზე“:

- I. წარვედ წყალის პირს სევდიანი ფიქრთ გასართველად,
აქ ვეძიებდი ნაცნობს ადგილს განსასვენებლად;
აქ ლბილს მდელოზედ სანუგეშოდ ვინამე ცრემლით,
აქაც ყოველი არემარე იყო მოწყენით;
ნელად მოღელავს მოღუდუნე მტკვარი ანკარა
და მის ზვირთებში კრთის ლაჟვარდი ცისა კამარა.
- II. იდაყვ-დაყრდნობილ ყურს უგდებ მე მისსა ჩხრიალსა
და თვალნი რბიან შორად, შორად, ცის დასავალსა!
ვინ იცის, მტკვარო, რას ბუტბუტებ, ვისთვის რას იტყვი?
მრავალ დროების მოწამე ხარ, მაგრამ ხარ უტყვი!..
- III. არ ვიცი, ამ დროს ჩემს წინაშე ჩვენი ცხოვრება
რად იყო ფუჭი და მხოლოდა ამაოება?...
მაინც რა არის ჩვენი ყოფა – წუთისოფელი,
თუ არა ოდენ საწყაული აღუვსებელი?
ვინ არის იგი, ვისთვის გული ერთხელ აღევსოს,
და რაც მიეღოს ერთხელ ნატვრით, ისი ეკმაროს?
- IV. თვითონ მეფენიც უძლეველნი, რომელთ უმაღლეს
არც ვინღა არის, და წინაშე არც ვინ აღუდგეს,
რომელთ ხელთ ეპყრასთ უმაღლესი სოფლის დიდება,
შფოთვენ და დრტვინვენ და იტყვიან: „როდის იქნება,
ის სამეფოცა ჩვენი იყოს?“ და აღიძვრიან
იმავე მიწისთვის, რაც დღეს თუ ხვალ თვითვე არიან!..
- V. თუნდ კეთილ მეფე როდის არის მოსვენებული?
მისი სიცოცხლე: ზრუნვა, შრომა და ცდა ქებული;
მისი ფიქრია, თუ ვით უკეთ მან უპატრონოს
თავისს მამულსა, თვისთა შვილთა, რომ შემდგომსა დროს
არ მისცეს წყევით თვის სახელი შთამომავლობას!..
მაგრამ თუ ერთხელ უნდა სოფელს ბოლო მოეღოს,
მაშინ ვიღამ სთქვას მათი საქმე, ვინ სადღა იყოს?..
- VI. მაგრამ რადგანაც კაცნი გვქვიან – შვილნი სოფლისა,
უნდა კიდევ მივდიოთ მას, გვესმას მშობლისა.
არც კაცი ვარგა, რომ ცოცხალი მკედარსა ემსგავსოს,
იყოს სოფელში და სოფლისთვის არა იზრუნვოს!

ა) წაკითხულის გააზრება (15 ქულა)

დავალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანიტ ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული ოთხ-ოთხი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი და შემოხაზეთ. მონიშნული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – X.

(1) 3. რა მიზნით გაემართა ლირიკული გმირი მდინარის ნაპირისაკენ?

- ა) ბუნების სილამაზის შესაგრძნობად.
- ბ) „ლბილს მდელოზედ“ დასასვენებლად.
- გ) ნაცნობი ადგილების მოსანახულებლად.
- დ) სულიერი სიმშვიდის მოსაპოვებლად.

- (1) 4. I სტროფის *რომელი* სტრიქონი გამოხატავს აზრს, რომ ბუნება ლირიკული გმირის გუნება-განწყობილების თანახმად?
- I სტრიქონი.
  - II სტრიქონი.
  - III სტრიქონი.
  - IV სტრიქონი.
- (1) 5. II სტროფის მიხედვით, *საით* გაურბის მზერა ლირიკულ გმირს?
- ვარსკვლავებისაკენ.
  - ზეცისაკენ.
  - მტკვრისაკენ.
  - ჰორიზონტისაკენ.
- (1) 6. *რომელ* სტრიქონშია გამოყენებული გაპიროვნება?
- „აქ ვეძიებდი ნაცნობს ადგილს განსასვენებლად“.
  - „აქ ლბილს მდელთა ზედა სანუგეშოდ ვინამე ცრემლით“.
  - „ვინ იცის, მტკვარო, რას ბუტბუტებ, ვისთვის რას იტყვი?“
  - „თუნდ კეთილ მეფე როდის არის მოსვენებული?“
- (1) 7. რა არის II სტროფის მთავარი სათქმელი?
- მტკვარი ბევრის მნახველია, თუმცა ადამიანს მისი არ ესმის.
  - მტკვარი „ცის დასავალის“ შემდეგაც აგრძელებს თავის გზას.
  - მტკვრის ბუტბუტი სასიამოვნო მოსასმენია და მისი გაგება იოლია.
  - მტკვრის ზვირთებში კრთის მისი ამწვანებული ნაპირები და „ცისა კამარა“.
- (1) 8. ავტორის აზრით, *როგორია* ადამიანთა არსებობა? (*უპასუხეთ III სტროფის მიხედვით*).
- ოცნებასა და ნატვრას მოკლებული.
  - საწუთროსთან ბრძოლით აღსავსე.
  - ღირებული და გონიერებით აღსავსე.
  - ყოველგვარ აზრს მოკლებული.
- (1) 9. *რომელი* ფრაზა აზუსტებს ავტორის აზრს: „არ ვიცი, ამ დროს ჩემს წინაშე ჩვენი ცხოვრება რად იყო ფუჭი და მხოლოდა ამოება?“
- „ვინ იცის, მტკვარო, რას ბუტბუტებ, ვისთვის რას იტყვი?“
  - „მაინც რა არის ჩვენი ყოფა – წუთისოფელი, თუ არა ოდენ საწყაული აღუვსებელი?“
  - „როდის იქნება, ის სამეფოცა ჩვენი იყოს?“
  - „თუნდ კეთილ მეფე როდის არის მოსვენებული?“
- (1) 10. რას მიემართება სიტყვები: „საწყაული აღუვსებელი“?
- იმედს.
  - მომავალს.
  - ტანჯვას.
  - ცხოვრებას.
- (1) 11. რატომ იწყებს ავტორი IV სტროფში მეფეების შესახებ საუბარს? (*უპასუხეთ III სტროფში გამოთქმული მოსაზრებების გათვალისწინებით*).
- მეფეები ყველაზე ნაკლებად არიან შეპყრობილნი კეთილი სურვილებით.
  - მეფეები ყველაზე უფრო არიან შეპყრობილნი ბოროტი სურვილებით.
  - მეფეებს ყველაზე დიდი ძალაუფლება უპყრიათ ხელთ.
  - მეფეებს ყველაზე მეტი სურვილი დარჩათ აუსრულებელი.
- (1) 12. რის გამო „შფოთვენ და დრტვინვენ“ მეფეები?
- მარადიული სიცოცხლის მოპოვების გამო.
  - ცხოვრების სისასტიკის გაცნობიერების გამო.
  - ძალაუფლების გაფართოების სურვილის გამო.
  - წუთისოფლის გარდაუვალი წარმავლობის გამო.
- (1) 13. V სტროფის მიხედვით, რატომ კარგავს აზრს „კეთილი მეფის“ მოღვაწეობა?
- მეფეებს მაინც წყევლით მოიგონებენ.
  - მეფეებს შთამომავლობა არ დააფასებს.

- გ) სამყარო ისედაც დასადუბავადაა განწირული.
- დ) სამყაროში ადამიანი ვერაფერს შეცვლის.

(1) 14. VI სტროფის მიხედვით, *კინ* არის ადამიანი?

- ა) ბუნების მოამბე.
- ბ) სამშობლოს ერთგული.
- გ) ღვთის მორჩილი.
- დ) წუთისოფლის შვილი.

(1) 15. რას გულისხმობს ავტორი სიტყვებში: „უნდა კიდევცა მივდიოთ მას, გვესმას მშობლისა“?

- ა) ადამიანმა მეფეთა კანონებით უნდა იცხოვროს.
- ბ) ადამიანმა სასუფეველის კანონებით უნდა იცხოვროს.
- გ) ადამიანმა წინაპართა კანონებით უნდა იცხოვროს.
- დ) ადამიანმა წუთისოფლის კანონებით უნდა იცხოვროს.

(1) 16. რის შესახებ არ საუბრობს ნიკოლოზ ბარათაშვილი ამ ლექსში?

- ა) ადამიანის დანიშნულების.
- ბ) მეფეთა ღვაწლის.
- გ) სამშობლოს სიყვარულის.
- დ) ცხოვრების ამოცანის.

(1) 17. რა არის ამ ნაწარმოების უმთავრესი აზრი?

- ა) წუთისოფლის ამოება ადამიანს აიძულებს, „რომ ცოცხალი მკვდარსა ემსგავსოს“.
- ბ) წუთისოფლის ამოება ადამიანს მუყაით და აქტიურ ცხოვრებას აიძულებს.
- გ) წუთისოფლის ამოების გამო ადამიანმა ამქვეყნიურობაზე აღარ უნდა იზრუნოს.
- დ) წუთისოფლის ამოების მიუხედავად, ადამიანმა უნდა იზრუნოს ამქვეყნიურ ცხოვრებაზე.

ბ) წერითი დავალება (25 ქულა)

წერითი დავალების ინსტრუქცია:

ყურადღებით გაეცანით დავალების პირობას.

ნაწერი არ გასწორდება, თუ ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება ან მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადაა გაგებულნი, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გაძნელებია, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

ორივე წერით დავალებას თან ახლავს სამ-სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამოვიდეს და არ იყოს კითხვებზე ცალკე-ცალკე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი (თუნდაც მთელი თხზულების შინაარსის გადმოცემა). გაითვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

შავი სამუშაოსათვის რეგულში დატოვებულია ადგილი, რომელიც შეგიძლიათ გამოიყენოთ. გაითვალისწინეთ, **შავად შესრულებული ნამუშევარი არ გასწორდება.**

პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა გადახაზეთ და ნუ დაჯღაბნით.

გაანალიზეთ მოცემული ტექსტი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ, რა არის მოცემული ტექსტის მთავარი სათქმელი.
- იმსჯელეთ, რა მხატვრული საშუალებებითაა იგი რეალიზებული.
- ჩამოაყალიბეთ თქვენი პიროვნული დამოკიდებულება ლექსის მთავარი სათქმელის მიმართ.
თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

დავალება № 2

რომანში „სამოსელი პირველი“ გურამ დოჩანაშვილი მოგვითხრობს:

და როგორც იქნა, ნაშუაღამევს, ნამდვილი თოვლიც მოვიდა, ქვაფენილთა სიბოროტე მომრევი, რბილად ბრტყევილებდა ფარნის შუქზე... აჰ, როგორ თოვდა ღამაზ-ქალაქში, მსუბუქად იდო სახურავებზე, თეთრად აჩენდა აქა-იქ ხეებს, პეშვზე ღოფა ედოთ ღამაზ-ქალაქელებს, ეძინათ...

უცნაურ შვებას გრძნობდნენ ბუნდოვანი, თეთრი სიზმრებიდან თავდაღწეული ღამაზ-ქალაქელები: თვალს ახელდნენ და მაშინვე ფანჯრისკენ გაუბოდათ მხერა – უცხო სინათლე იდგა ოთახში, ფეხშიშველნი მიდიოდნენ ფანჯარასთან პერანგისამარა ქალები და თოვლის დანახვაზე თითქოს უმკვრივდებოდათ გამჭვირვალე პერანგებიდან გამომზირალი მადლიანი ნაკეთები – თოვლი მოსულა! უცებ, ერთბაშად იღვიძებდნენ და ღამაზ-ქალაქში ათასგან თეთრად ფეთქდებოდა გაოცებულ თვალებში თოვლი, მაგრამ შეფუთვნილი, თოთო ბავშვებიც მიჰყავდათ დედებს ფანჯარასთან და ისინიც თვალდატყეპილნი შესცქეროდნენ უცნობ სითეთრეს და გაოცებისაგან პატარა თითებს აღარ ღოღნიდნენ – ზოგი ახლავდა ხედავდა პირველ თოვლს, ზოგიც, ვინ იცის, მერამდენედ და ყველას უხაროდა... აჩქარებულნი საუზმობდნენ და ქუჩაში გარბოდნენ, ბევრს ლუკმაც არ ჩასვლია პირში, ისე გამოვიდა ღამაზ-ქალაქში, ვიღაცას მოხვდა ვინსენტეს ხელით ნასროლი გუნდა, მამიდა არიადნამაც კი ვადაზე ადრე გაიღვიძა – გაკვირვებულმა, ვადაზე ადრე დააფახულა სქლად შეღებილი წამწამები და ნეტარებით თქვა: „აჰ, ბრ...“ ისევ, კვლავ თოვდა! დღის სინათლეზე ხალისიანად ეშვებოდნენ დიდი, დაჩვრეტილი, მსუბუქი ფიფქები და ისეთი ლაღი, ისე თამამი გუნდაობა გაიმართა! დარბაისელ სენიორ ჯულიოსაც ზედ კინკრიხოში მოხვდა გუნდა და წოწოლა ქუდი გადაუვარდა. მაგრამ ჯულიოს არა სწყენია, ცილიო მოხდენილად სტყორცნიდა პაწია გუნდებს მხოლოდ ღამაზებს, ანტონიოსთვის ერთი იყო ყველა და ჯუხუპემაც, გახარებულმა, მთელი პეშვი თოვლი იტყუა პირში. ციგებით მოსრილებდნენ ლოყებაწითლებული ბავშვები, და საეჭვო დადმართთან მდგარმა მამიდა არიადნამ ნახად ითხოვა: „გეთაყვათ, დუილიო, მომაშველეთ რაა, მკლავი...“ მაგრამ დუილიო თავად წაიქცა, თოვაში გაწკრივდა კონჩენტინას ლაღი სიცილი, „გამიკეთეთ, რა, გუნდა, ხელები გამეყინა“, ისევწებოდა ვიღაც ქალი და ალექსანდრო გახარებული შესცქეროდა ბედნიერ, სახეგაბრწყინებულ ღამაზ-ქალაქელებს...

გორაკებისკენ გაემართნენ, მაღალ ფიჭვებზე სქლად იდო თოვლი, დიდიან-პატარიანად, ციგებით ეშვებოდნენ, და ისე ბედნიერად, ისე ძალუმად გაისმოდა აყირავებულთა სიცილი... დინო მოქროდა თვალმოჭუტული, ერთიანად აწურული, ყველაფრისადმი მზადყოფი, გზადაგზა მოხერხებულად იცდენდა გუნდებს, თოკგამობმული ციგებით დაასეირნებდნენ ჯერ ფეხაუღებელ ბავშვებს, მომცრო ხეებს აჯანჯდარებდნენ და თოვლს აყრიდნენ ერთმანეთს თავზე, იმ თეთრი ბედნიერებით პირთამდე ბედნიერნი, და მხოლოდ სასეირნოდ გამოყვანილი უგო, თხუთმეტი წლის გიჟი, სიძულვილით შესცქეროდა ყველას და ხმადაბლა ბუტბუტებდა: „წითელი სისხლი... წითელი, თოვლზე...“ მაგრამ მისი ხმა არც გაუგიათ, ჟრიაბულობდნენ... და დომენიკოს დანახვაზე უგო მაშინვე აიძურწა და ფეხაკრეფით გაიპარა შინ, დომენიკო კი მოდიოდა, გაბრუებული იმ წმინდა ჰაერით, მის სოფელში რომ იცოდა და, ღურჯ მოსასხამში გახვეული, თხელი, მაღალი, უცხო ქალაქში პირველ თოვლზე მიაბიჯებდა. „შეხეთ, შეხედეთ, რა ღამაზად ეშვებიან ფიფქები, – იძახდა დუილიო, – განა საცოდაობა არ არის, სიღამაზის მუხეუმში რომ არ იმყოფებიან ისინი? – და დააყოლა, – წყაროდან ჭიქას ნუ წამოიღებ!“ „ამან რომ არ ჩაგვამწაროს...“ – აიმრიზა ალექსანდრო, ნორჩი ჯანჯაკომო კი, აწითლებული, სადღაც მდელვარედ იყურებოდა და იქითკენვე იყურებოდა ცილიო, მსუნავი, აკრეფილი. ტერეზა მოდიოდა.

ის მოდიოდა ლაღი, თამამი, და რაღაც სიცვლქე აშკარად ჩაეხვია გულში – მწვანე თვალეები ისე უბზინავდა. დათოვლილ გორაკზე აღიოდა ტერეზა, ოდნავ წინგადახრილი, ცალი ხელით დოინჯი შემოეყარა, მეორეს კი ღამაზად არწევდა ყოველი მოხდენილი ნაბიჯისთანავე. გრძელი ქურჭი ეცვა, დიდი, მამისეული ტლანქი ჩექმები და მაინც ისე მოხდენილად, ისეთი რწევით ამოდიოდა... სქელი თავსაფარი მაგრად გაენასკვა ყელზე, ტუჩებმოკუმული, ღიმილს ძლივსძლივობით იკავებდა და პაწია ფოსო ჯიუტად აჩნდა მხოლოდ ცალ, სუსხით ნახად შეფერილ ღოფაზე, თხელი, ფაქიზი ნესტოები სიცივეში თითქოს უთრთოდა.

ტერეზა ამოდიოდა გორაკზე, ტერეზა, თავით-ფეხამდე ქალი, ლაღი, თავნება და ქალურობით მაინც ტანსაცმლიანად გაუღენთილი, უცნაური, ახირებული მოძრაობები თითქოს აშიშვ-

ლებდნენ გაოგნებული მამაკაცების თვალში და უუ, როგორ სძულდათ სუქველაფერი, რაც კი ტერეზას იმ სუსხიან დილით ეცვა. ქალი ამოდით თოვლში, ახალგაზრდა, ბედნიერი ქვრივი, და არაფრისა დარდი არა ჰქონდა, მოაბიჯებდა. ის გორაკი რომ ამოიარა, შედგა, უნებურად წრე შემოარტყეს, ტერეზამ კი თავსაფარი შეიხსნა, ქურქი მოიღვლა, ჩექმიანი ფეხი ღონივრად დაჰკრა თოვლზე და ხელი შემართა. გაოცებულნი უმზერდნენ, ტერეზამ კი ფეხები აათამაშა თოვლზე, შეჩერდა და... თეძოზე დაირტყა ხელი. მერე შებრუნდა, მხარი ღოყამდე აზიდა, ხელები განზე გაშალა, ფეხის წვერებზე აიწია და, უეცრად მკერდზე ხელებმისუტებული, ადგილზე გაქვავდა. და სანამ გაოცებული ლამაზ-ქალაქელები დატყევილ თვალებს დაახამხამებდნენ, ტერეზა ოდნავ, მსუბუქად შეხტა და ყველანი ერთად მიხვდნენ – ცეკვავდა ქალი. ტერეზა ცეკვავდა პირველ თოვლზე, მხოლოდ მისთვის გასაგები ბედნიერებით ბედნიერი, ტერეზა ცეკვავდა რომელიღაც უცნობ, სახელდახელოდ გამოგონილ ცეკვას, გრძელი თმა უფრიალებდა, უცახცახებდა მხრები, ერთიანად ცაცხახებდა და გამწარებული ილიმბოდა ცეკვისას თვალდახუჭული ქალი და ირგვლივ – თოვდა... დიდი ჩექმებით ტეკნიდა თოვლს აცეკვებული ქალი – ტერეზა და ის არნახული ხელების ქნევა სხვას თუ სასაცილოს გახდიდა, ტერეზას უცნაური, ყოვლის მომრევი სისასტიკით ამშვენებდა, ქალი ცეკვავდა მათ თვალწინ, წრეში, გამაღიზიანებელი, ჩასაქოლი და მაინც თითხ ვინ დააკარებდა – ყველას უყვარდა, და სძულდათ კიდევ – ცეკვისას ისე უცნაურად ამადლებული და მიუწვდომელი, ის კი შეჩერდა, ოდნავ უკან გადაიხარა, მოქანცულმა, მარცხენა ხელი თითქოს ძლივს ასწია, გრძელი, მოქნილი, წვეტიანი თითები ღომენიკოსკენ გაიშვირა და იმისთვის ზედაც არ შეუხედავს, სიჩუმეში ხალხს იმ თავისი ლამაზი, დაბალი ხმით ასე უთხრა:

ეს ბიჭი მომწონს...

ა) წაკითხულის გააზრება (15 ქულა)

დავალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული ოთხ-ოთხი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი და შემოხაზეთ. მონიშნული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – **X**.

- (1) 3. რა განწყობა დაეუფლათ „ლამაზ-ქალაქელებს“ თოვლის დანახვისას?
  - ა) გაოგნება და სინანული.
  - ბ) გაოგნება და შემოფოთება.
  - გ) გაოცება და სიძულვილი.
  - დ) გაოცება და სიხარული.
- (1) 4. რომელ ფრაზაშია გამოყენებული მეტაფორა?
  - ა) „გაოცებისაგან პატარა თითებს აღარ ღოღნიდნენ“.
  - ბ) „ფეხშიშველნი მიდიოდნენ ფანჯარასთან პერანგისამარა ქალები“.
  - გ) „ისინიც თვალდატყევილნი შესცქეროდნენ უცნობ სიეთერეს“.
  - დ) „თეთრად ფეთქდებოდა გაოცებულ თვალებში თოვლი“.
- (1) 5. როგორი წარმოდგენა შეიძლება შეექმნას მკითხველს მამიდა არიადნას შესახებ?
  - ა) ეჭვიანია.
  - ბ) ღალბია.
  - გ) მოწყენილია.
  - დ) კეკლუცია.
- (1) 6. რა ქმნის კონტრასტს საყოველთაო მხიარულების ფონზე?
  - ა) ალექსანდროს რეაქცია ქალაქელების საქციელზე.
  - ბ) კონჩენტინას უსაფუძვლო მხიარულება.
  - გ) თხუთმეტი წლის გიჟის სიტყვები.
  - დ) მოსასხამში გახვეული ღომენიკოს გამოჩენა.
- (1) 7. რაზე მიგვანიშნებს ავტორი დუილიოს სიტყვებით?
  - ა) ეს პერსონაჟი ყურადღების მიქცევას მაღალფარდოვნობით ცდილობს.
  - ბ) ეს პერსონაჟი ყურადღების მიქცევას სიმამაცით ცდილობს.
  - გ) ეს პერსონაჟი ყურადღების მიქცევას მოხერხებულობით ცდილობს.
  - დ) ეს პერსონაჟი ყურადღების მიქცევას თავაზიანობით ცდილობს.

- (1) 8. ალექსანდროს რა დამოკიდებულება ჰქონდა დუილიოს შესახებ ნათქვამ სიტყვებში?
- ალექსანდროს მეგობრად მიაჩნია დუილიო.
  - ალექსანდროს უყვარს დუილიო.
  - ალექსანდროს მტრად მიაჩნია დუილიო.
  - ალექსანდროს აღიზიანებს დუილიო.
- (1) 9. რა განაპირობებს მოქალაქეთა განწყობილების შეცვლას?
- საყოველთაო მხიარულება.
  - ტერეზას გამოჩენა.
  - დომენიკოს გამოჩენა.
  - შეუჩერებელი თოვა.
- (1) 10. რომელი სიტყვები აფიქრებინებს მკითხველს, რომ რაღაც უჩვეულო უნდა მოხდეს?
- „ეცვა დიდი, მამისეული ტლანქი ჩექმები“.
  - „ფაქიზი ნესტოები სიცივეში თითქოს უთროთდა“.
  - „ცალი ხელით დოინჯი შემოეყარა“.
  - „რაღაც სიცელქე აშკარად ჩაეხვია გულში“.
- (1) 11. რომელი ფრაზა მიანიშნებს მკითხველს, რომ ტერეზა ძალიან ლამაზი ქალია?
- „სქელი თავსაფარი მაგრად გამოენასკვა ყელზე“.
  - „ტუჩებმოკუმული, ღიმილს ძლივსძლივობით იკავებდა“.
  - „სძულდათ სუყველაფერი, რაც კი ტერეზას იმ სუსხიან დილით ეცვა“.
  - „ქალი ამოდიოდა თოვლში, ახალგაზრდა, ბედნიერი ქვრივი“.
- (1) 12. რატომ უნდა იყოს ტერეზა დარწმუნებული, რომ ასეთი უცნაური საქციელის გამო არავინ დასცინებს?
- კარგად იცის, რომ „ლამაზ-ქალაქელებს“ იუმორის გრძნობა არა აქვთ.
  - კარგად იცის, რომ ყველა ერიდება და ვერაფერს გაუბედავენ.
  - კარგად იცის, რომ ძალიან ლამაზია და ყველას მოსწონს.
  - კარგად იცის, რომ მოქალაქეები ქალის დაცინვას არ იკადრებენ.
- (1) 13. ტროპული მეტყველების რომელი სახეობაა გამოყენებული სიტყვებში: „ღაჩვრეტილი ფიფქები“?
- ჰიპერბოლა.
  - გაპიროვნება.
  - ეპითეტი.
  - შედარება.
- (1) 14. რატომ იყვნენ „ლამაზ-ქალაქელები“ გაოცებულნი და თვალებდაჭყეტილნი?
- ისინი მოჯადოებულნი იყვნენ ტერეზას ცეკვით.
  - ისინი მოხიბლულნი იყვნენ ტერეზას სილამაზით.
  - მათ ვერ დაიჯერეს, რომ ტერეზას დომენიკო მოსწონდა.
  - ისინი ვერ მიხვდნენ, რას აკეთებდა ტერეზა.
- (1) 15. რა იწვევს გრძნობათა ამგვარ გაორებას: „ყველას უყვარდა, და სძულდათ კიდევ“?
- ტერეზა ცდილობს დომენიკოს მოაწონოს თავი, რაც სხვებს აბრაზებს.
  - ტერეზა თავს აწონებს და შეგნებულად აღიზიანებს „ლამაზ-ქალაქის“ მამაკაცებს.
  - ტერეზა თავს აწონებს დომენიკოს, რომ შემდეგ ერთგულ ყმად გაიხადოს.
  - ტერეზა საოცრად იზიდავს მამაკაცებს, მაგრამ ქალი მიუწვდომელია მათთვის.
- (1) 16. ტერეზას რა თვისება ჩანს ამ ტექსტში?
- თავმდაბლობა.
  - თავდადება.
  - თავდაჯერებულობა.
  - თავდაჭერილობა.
- (1) 17. რის შესახებ არ არის საუბარი ამ ტექსტში?
- დომენიკოს მიმართ ტერეზას დამოკიდებულების შესახებ.
  - პირველი თოვლით გამოწვეული სიხარულის შესახებ.
  - დუილიოს მიმართ ალექსანდროს დამოკიდებულების შესახებ.
  - სამშობლოს სიყვარულით გამოწვეული ბედნიერების შესახებ.

წერითი დავალების ინსტრუქცია:

ყურადღებით გაეცანით დავალების პირობას.

ნაწერი არ გასწორდება, თუ ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება ან მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადაა გაგებულნი, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გაძნელებია, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

ორივე წერით დავალებას თან ახლავს სამ-სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამოვიდეს და არ იყოს კითხვებზე ცალ-ცალკე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი (თუნდაც მთელი თხზულების შინაარსის გადმოცემა). გაითვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შეს-რულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცე-მული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

შავი სამუშაოსათვის რეგულში დატოვებულია ადგილი, რომელიც შეგიძლიათ გამოიყენოთ. გაითვალისწინეთ, შავად შესრულებული ნამუშევარი არ გასწორდება.

პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა გადახაზეთ და ნუ დაჯღაბნით.

გაანალიზეთ მოცემული ტექსტი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ ტერეზას მხატვრული სახის შესახებ.
- იმსჯელეთ, რა მხატვრულ საშუალებებს იყენებს ავტორი (ყურადღება მიაქციეთ თხრობის სტილსა და თავისებურებებს).
- ჩამოაყალიბეთ თქვენი პიროვნული დამოკიდებულება ტექსტის მთავარი სათქმელის მიმართ.
თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

შავი სამუშაოსათვის

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Blank lined paper for writing.

